

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวเคราะห์ภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดย สันตสิริ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.1.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม
 - 2.1.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม
 - 2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม
- 2.2 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมแปล
 - 2.2.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล
 - 2.2.2 วิธีการแปลวรรณกรรม
 - 2.2.3 ประเภทของวรรณกรรมแปล
 - 2.2.4 คุณค่าของวรรณกรรมแปล
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว
 - 2.3.1 ความหมายของครอบครัว
 - 2.3.2 โครงสร้างและลักษณะของครอบครัว
 - 2.3.3 บทบาทหน้าที่ของครอบครัว
 - 2.3.4 ลักษณะครอบครัวแบบจีน
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของมนุษย์
 - 2.4.1 บทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา
 - 2.4.2 บทบาทหน้าที่ของบิดามารดา
 - 2.4.3 บทบาทหน้าที่ของบุตร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรมไทย
 - 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแปล
 - 2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในวรรณกรรม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

นักวิชาการได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไว้ดังต่อไปนี้

2.1.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

วรรณกรรมเป็นผลผลิตทางความคิดของกวีหรือนักเขียนอันเกิดจากการสังสมประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม เรื่องราวหรือเนื้อหาของวรรณกรรมที่กวีหรือนักเขียนนำมาเผยแพร่ จึงย่อมมาจากประสบการณ์ทางสังคมที่นักเขียนได้ประสบทั้งโดยตรงและทางอ้อม

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2514 : 200) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อกวีเพียงไร ว่าตามจริงแล้วถึงแม้ในแง่ศิลปะแท้ ๆ กวีก็ตกอยู่ใต้อำนาจของสังคม ไม่ต้องดูอื่นไกลการที่กวีต้องใช้ภาษาเดียวกับที่สังคมใช้ก็แสดงอิทธิพลของสังคมเสียแล้ว กวีจะพูดพลิกแพลงไปอย่างไรก็ตามแต่ใจตนนึกไม่ได้ มิฉะนั้นผู้อื่นหรือสังคมจะไม่เข้าใจ วรรณคดีหาใช่เป็นเพียงการแสดงความคิด ความเห็น ความรู้สึกของผู้แต่งออกมาตามอำเภอใจไม่ หากเป็นการแสดงความรู้สึกของตนให้สออารมณ์ผู้อื่นหรืออย่างน้อยให้ผู้อื่นเข้าใจ วรรณคดีไม่ใช่การแสดงออก (expression) เท่านั้น เป็นการติดต่อ (communication) ด้วย นอกจากการใช้ภาษาเดียวกับสังคมแล้ว กวียังต้องยอมรับรูปภาพกลอยและแบบฉบับการประพันธ์ที่นิยมในครั้งนั้น ๆ ด้วย

ชวน เพชรแก้ว (2520 : 40) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน เปรียบเทียบวรรณคดีรุ่นเก่ากับงานเขียนรุ่นใหม่ก็จะพบว่า ผู้ที่แต่งวรรณคดีไทยในสมัยก่อนนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในสังคมของคนอย่างสอดคล้องเป็นอันดีไม่มีข้อขัดแย้งต่อต้านและลักษณะของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวช้า สถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นแหล่งกำเนิดวรรณคดีได้รับความยกย่องสูงสุด ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีผู้ปรากฏว่าอพยพทิ้งบ้านทิ้งเมือง ด้วยเหตุนี้วรรณคดีสมัยเก่าจึงไม่ค่อยกล่าวถึงปัญหาสังคม หรือความแตกต่างระหว่างฐานะชนชั้นที่จะคิดปฏิวัติเปลี่ยนแปลง และมีตัวเอกเป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ทั้งสิ้น ส่วนในระยะต่อมาเมื่อพลเมืองได้รับการศึกษาดีขึ้น การติดต่อกับต่างประเทศมีมากขึ้น ชีวิตในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไป ความสนใจเรื่องสังคมก็มีมากขึ้น ยิ่งโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ภาวะต่าง ๆ ในชีวิตสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ความคิดนี้จึงส่งผลกระทบต่อแต่งหนังสือ และการวิจารณ์วรรณคดีอีกด้วย ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 6) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรมขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา เศรษฐกิจและการเมือง

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2542 : 222) กล่าวว่า นวนิยายเป็นวรรณกรรมเรื้องรอยที่เกิดขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยรับมาจากทางชาติตะวันตก เริ่มด้วยเรื่องแปล ต่อมานักเขียนไทยก็แต่งนวนิยายขึ้นเอง นักเขียนรุ่นแรกเป็นเจ้านายและขุนนางที่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย วรรณกรรมประเภทนวนิยายย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงและผันผวนตามเหตุการณ์บ้านเมือง วิวัฒนาการของนวนิยายได้สืบทอดติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ระยะหลังมีสื่อบันเทิงด้านอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้คนอ่านนวนิยายเพิ่มขึ้นเพราะพลเมืองเพิ่มขึ้น และคนได้รับการศึกษามากขึ้น นวนิยายจึงยังเป็นสื่อบันเทิงที่สังคมต้องการ โดยเฉพาะนักเขียนและนักอ่านสุภาพสตรีก็มีจำนวนมากขึ้นตามกาลเวลาด้วย

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 33-38) ได้กล่าวว่าอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมมีดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลต่อองค์ประกอบ

1.1 ด้านรูปแบบ รูปแบบการประพันธ์มักเป็นไปตามขนานนิยมของสังคม ในยุคสมัยก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตก รูปแบบคำประพันธ์นิยมแต่งด้วยร้อยกรอง นอกจากรูปแบบการประพันธ์แล้วลักษณะการพรรณนา หรือการบรรยายธรรมชาติ ความรู้สึก อารมณ์ ก็ยังยึดแนวครุเป็นหลัก

1.2 ด้านเนื้อหา ยุคสมัยหนึ่งมักนิยมเรื่องราวชนิดหนึ่ง ความนิยมนี้เกิดจากความเป็นไปของสังคมในยุคนั้น

2. ไร่ใช้สังคม

2.1 เป็นเครื่องมือทางการเมืองการปกครอง

2.2 เป็นสื่อเผยแพร่ความคิด

2.3 บันทึกเหตุการณ์สภาพสังคม

สรุปว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมเป็นอย่างมาก เมื่อสังคมเป็นอย่างไรหรือว่าเกิดอะไรขึ้น ก็ย่อมมีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกิดตามด้วย เพื่อจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านไปจนในที่สุด ให้ผู้อ่านได้เห็นว่สังคมเคยเป็นอย่างไรบ้าง และอาจจะเป็นประสบการณ์ให้ผู้อ่าน นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตน

2.1.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม

วรรณกรรมมาจากชีวิตที่แท้จริง มาจากสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ วรรณกรรมจึงสะท้อนสังคมต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้เห็นในหลายด้าน

รีนฤทัย สัจจพันธ์ (2525 : 51-58) กล่าวว่า นวนิยายเป็นผลผลิตของสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด นวนิยายมีเนื้อหาสาระและความคิดอันดุดีซบมาจากสังคม สังคมเป็นภาพจำลองให้ผู้แต่งนำไปใช้เป็น“ฉาก”หรือเป็น“เนื้อหนัง”ให้แก่นวนิยายของเขา ไม่ว่าจะผู้แต่งจะจงใจหรือไม่ก็ตาม สถานที่ เวลา บุคคล ตลอดจนภาวะของสังคม คือวัตถุดิบของผู้เขียน ในทางกลับกัน นวนิยายรวมทั้งเรื่องทั้งสั้นและวรรณกรรมปัจจุบันในรูปแบบอื่น ๆ เป็นวรรณกรรมที่คนนิยมอ่าน เพราะให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ ตรึงใจผู้อ่านให้เพื่อฝันไปกันจินตนาการของผู้เขียน นอกจากนี้ นวนิยายและวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อระบบความคิด ความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งมีหน้าที่เป็นกระจกเงาสะท้อนสังคม โดยสรุปว่า นวนิยาย วรรณกรรมและสังคมมีบทบาทและอิทธิพลซึ่งกันและกัน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคม สอดแทรกอยู่ และอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม

อิงอร สุพันธุ์วนิช (2551 : 10) กล่าวว่า จากสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน วรรณกรรมได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง จากความสุข ความรัก กีเลสตั้มหา อารมณ์ขัน ความงาม ความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองหลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ไปตราบเท่าที่ยังมีสังคมและคนในสังคม

สรุปว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคมในด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านนามธรรม หมายถึง ทั้งค่านิยม ความรู้สึก ความปรารถนาและชีวิตจิตใจของคน สะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

สังคมกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม สามารถทำให้คนในสังคมมีความคิดการแต่งกาย การกระทำความดีตามอย่างในวรรณกรรม และความคิดเห็น การสร้างค่านิยม รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด

รีนฤทัย สัจจพันธ์ (2525 : 49) กล่าวว่า นวนิยายอันเป็นผลผลิตของสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะผู้เขียนวรรณกรรมทำหน้าที่พร้อม ๆ กันอยู่ 2 ด้าน ด้านหนึ่ง ในฐานะผู้ผลิตวรรณกรรม อย่างที่สองในฐานะหน่วยหนึ่งของสังคม ฉะนั้น นวนิยายมีเนื้อหาสาระและความคิดอันดูดซับมาจากสังคม ทั้งนี้เพราะแม้ว่านวนิยายจะเกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียน โครงเรื่องและพฤติกรรมของตัวละครเป็นสิ่งที่ผู้เขียนสมมุติคิดขึ้นมาก็ตาม แต่ผู้อ่านก็ได้ถ่ายทอดแบบมาจากบุคคลและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมตามช่วงเวลาที่ยกเขียน นอกจากนี้ นวนิยายรวมทั้งเรื่องทั้งสั้นและวรรณกรรมปัจจุบันในรูปแบบอื่นๆ เป็นวรรณกรรมที่คนนิยมอ่านเพราะให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ ตรึงใจผู้อ่านให้เพื่อฝัน ไปกับจินตนาการของผู้เขียน ฉะนั้นนวนิยายจึงมีบทบาทต่อสังคม มีความผูกพันกับสังคมอย่างลึกซึ้ง

วิภา กงกะนันทน์ (2533 : 72) ได้กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรม เป็นวัตถุประภากรหนึ่งที่กวีหรือนักประพันธ์เลือกมาปรุงแต่งให้เป็นวรรณคดี สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณคดีมาก ประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการที่สอง ผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงใกล้ชิดกันจะแยกออกจากกันไม่ได้ และเป็นเรื่องที่น่าศึกษาวรรณคดีจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอเมื่อพิจารณาสังคมและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นแหล่งของวัตถุดิบแล้วเราจะพบว่าผู้เขียนบันเทิงคดีสมัยใหม่ โดยเฉพาะผู้เขียนเรื่องสั้นและนวนิยายมักนำวัตถุดิบมาจากวัฒนธรรมที่มีต่อตัวผู้เขียน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 7) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่นอกจากจะเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิตโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้วยังเป็นผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าธรรมดา อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมนั้นมีทั้งด้านอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน

พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 57-58) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและเป็นผู้สร้างวรรณกรรมมนุษย์ ในสังคมหนึ่ง ๆ จะบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยเอาไว้อย่างละเอียด ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนังสือมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ ในทางกลับกันสังคมก็มีอิทธิพลต่อหนังสือเพราะนักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมต้องใส่ใจในเหตุการณ์บ้านเมือง ดังนั้นความคิดเห็น ความรู้สึก ที่นักเขียนมีส่วนร่วมสมัยก็จะแสดงออกในเนื้อหาของหนังสือ หนังสือกับสังคมจึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัน

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 33-38) ได้กล่าวว่ามีอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม ดังนี้

1. ชี้นำสังคม วรรณกรรมประเภทคำสอน ศาสนา หรือสุภาษิต จะมีอิทธิพลต่อค่านิยมและการปฏิบัติตนของคนในสังคม โดยอิทธิพลของวรรณกรรมประเภทนี้จะค่อยแทรกซึมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต ความนึกคิด คตินิยมโดยไม่รู้ตัว ตลอดจนเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคม

2. อิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม

2.1 การเลียนแบบพฤติกรรม อิทธิพลของตัวละคร หรือพฤติกรรมของตัวละครส่งผลต่อผู้อ่านวรรณกรรม

2.2 ผลทางบวกหรือทางลบต่อพฤติกรรม พฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรมอาจจะส่งผลให้คนผู้อ่านวรรณกรรม

3. สร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ วรรณคดีเป็นสิ่งผูกพันจิตใจของคนในชาติให้สำนึกกว่าอยู่ร่วมในชาติเดียวกัน เพราะวรรณคดีเป็นการสำแดงตัวของประชาชาติ

จากข้อความดังกล่าวสรุปว่า สังคมกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคมหรือผู้อ่านโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านภายในกับด้านภายนอก สามารถทำให้คนในสังคมมีความคิดต่อการแต่งกาย การกระทำความดีตามอย่างในวรรณกรรม และความคิดเห็น การสร้างค่านิยม รวมทั้งความรู้สึกร่วมกัน

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม กล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องมือแสดงความรู้สึกร่วมกัน และความนึกคิดของมนุษย์และของสังคมนั้น และทำหน้าที่สะท้อนภาพสังคมด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา และฯลฯ จึงทำให้สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม วรรณกรรมย่อมสร้างมาจากชีวิตความเป็นจริงและมักสร้างให้สูงกว่าชีวิตความเป็นจริง ผู้อ่านจึงสามารถศึกษาคุณค่าของสังคมผ่านถ้อยคำที่ผู้เขียนบรรยายไว้และพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกมาด้วยได้ พฤติกรรมของตัวละครจึงมีอิทธิพลต่อผู้อ่านและสังคมด้วย ผู้อ่านจึงได้เข้าใจปรากฏการณ์ของสังคมจากวรรณกรรม

2.2 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมแปล

การแปลวรรณกรรมแตกต่างจากการเขียนหนังสือ เพราะการแต่งหนังสือ ผู้แต่งหรือผู้เขียนใช้ภาษาของตนเองเขียนเรื่องเรียงร้อยความรู้ความนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง ตามระเบียบวิธีการแต่งวรรณกรรมแต่ละชนิด ส่วนการแปลนั้น ผู้แปลจะต้องชำนาญภาษาของตนเองแล้ว ยังต้องรู้ภาษาตลอดจนความรู้เรื่องที่จะแปลและความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล

ปัญญา บริสุทธิ์ (2533 : 136) กล่าวว่า ตามทฤษฎีการแปล กระบวนการในการแปลประกอบด้วยความเข้าใจในตัวต้นฉบับ รู้จักจำแนกแยกแยะรูปแบบทางด้านภาษา และอธิบายความคิดที่เข้าใจและความรู้สึกออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง ทฤษฎีนี้ใช้ได้ทั้งในการแปลภาษาพูด งานแปลในที่ประชุม และการแปลจากงานเขียน งานพิมพ์ต่าง ๆ

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2542 : 118) กล่าวว่า การแปลหมายถึงการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยรักษาเนื้อหาใจความให้ใกล้เคียงภาษาเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 312) กล่าวว่า วรรณกรรมแปลคืองานเขียนที่ผู้เขียนนำเรื่องราวจากภาษาหนึ่งมาถ่ายทอดเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษาเนื้อเรื่องหรือใจความให้ใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด

สรุปดังที่กล่าวได้ว่า วรรณกรรมแปลเป็นสิ่งที่นักแปลจากวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอื่นมาเป็นภาษาตน ให้ผู้อ่านได้อ่านได้รู้วรรณกรรมที่ดั่งงามในภาษาของตนได้ และรู้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย

2.2.2 วิธีการแปลวรรณกรรม

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2542 : 122-126) กล่าวว่าวิธีการแปลวรรณกรรมมีอยู่ 4 วิธี คือ

- 1) การแปลแล้วเรียบเรียง
- 2) การแปลแบบแปลเรื่อง

3) การแปลตรงตามต้นฉบับเดิม

4) การแปลและดัดแปลง

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 320 - 321) กล่าวว่า สำหรับวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในแปลวรรณกรรม มีลักษณะที่สังเกตเห็นได้อยู่ 3 วิธี คือ

1) แปลตรงตามต้นฉบับ

ก. ใช้วิธีแปลมาโดยตรง

ข. ใช้วิธีดัดแปลงจากต้นเรื่องเดิม

2) แปลและเรียบเรียง

3) แปลเอาความ

ดังที่กล่าวสรุปได้ว่า วิธีแปลวรรณกรรมมีหลากหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการแปลวรรณกรรมต่างประเทศหรือวรรณกรรมของชาติตน ล้วนเป็นการช่วยพัฒนาทั้งด้านการศึกษาและช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ดีขึ้น และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในแปลวรรณกรรมทำให้วรรณกรรมแปลแพร่หลายอย่างน่าสนใจและน่าอ่านมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ประเภทของวรรณกรรมแปล

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 322) กล่าวว่า วรรณกรรมแปลที่ปรากฏอยู่ในวงการวรรณกรรมไทยปัจจุบันทั้งที่แปลมาจากภาษาตะวันตกและภาษาตะวันออกมาเป็นภาษาไทย และที่แปลจากภาษาไทยไปเป็นภาษาต่างประเทศนั้น สามารถแยกประเภทวรรณกรรมตามจุดมุ่งหมายและรูปแบบการเขียนออกได้เป็น 3 ประเภท คือ สารคดี บันเทิงคดีและตำรา

สรุปว่า ประเภทของวรรณกรรมแปลที่สังคมนิยม มี 3 ประเภท ได้แก่ สารคดี บันเทิงคดีและตำรา

2.2.4 คุณค่าของวรรณกรรมแปล

วรรณกรรมแปลมีคุณค่าเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ดังที่นักวิชาการได้อธิบายว่า วรรณกรรมแต่ละประเภทมีคุณค่าดังนี้

นภลัย สุวรรณธาดา (2525 : 28-30) กล่าวว่า วรรณกรรมมีคุณค่า 2 ประเภท คือ คุณค่าทางสติปัญญาหรือความรู้ความคิด และคุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางสติปัญญาหรือความรู้ความคิดคือ ให้ความรู้ ให้ความคิดในการดำเนินชีวิต ให้ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึกลึกซึ้งข้อบ่งชี้ ส่วนคุณค่าทางอารมณ์ เช่น อารมณ์ทางรัก โกรธ ซาบซึ้ง เสียใจ ซึ่งเป็นอารมณ์ของมนุษย์ปุถุชน ทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาเหมือนเป็นบุคคลจริง เมื่ออารมณ์ของผู้อ่านงานวรรณกรรมนั้นวันไหนไปตามบทบาทของตัวละคร ก็จะได้รับความรู้สึก คติธรรม และรับรู้สิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการแสดงออกได้อย่างง่ายขึ้น จะช่วยให้เข้าใจจิตใจของผู้อื่น เกิดความเห็นใจ ฯลฯ

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2542 : 118) กล่าวว่า การแปลมีคุณค่าในการถ่ายทอดทั้งความรู้ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่งให้ผู้อ่าน เป็นการขยายความรู้และโลกทรรศน์ การแปลวรรณกรรมภาษาอื่นมาเป็นภาษาของตนเองจะทำให้ประชาชนในชาติได้อ่าน ได้รับรู้ข่าวสาร ได้ติดตามความรู้ทุก ๆ ด้าน และรู้เท่าทันเหตุการณ์ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

การแปลเป็นการถ่ายทอดภาษา ความคิดความเข้าใจ วัฒนธรรม และจินตนาการจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยยังคงความหมายเดิมไว้ การแปลให้ประโยชน์แก่ผู้เขียนอยู่บ้าง แม้กระนั้นงานแปลยังมีเสน่ห์ในตนเองอยู่ไม่น้อย ผู้แปลได้รับประโยชน์ทั้งด้านความรู้ และได้รับความสุข ความพอใจไม่น้อยกว่างานเขียน ดังนี้

1) ได้รับความรู้ ความรู้ที่ได้มาโดยตรงจากการแปลหนังสือเป็นความสำเร็จรูปที่ดึงดูดใจให้ใฝ่หา สิ่งใดที่ยังไม่รู้ไม่พอที่จะแปลได้ ก็จำเป็นต้องหาความรู้ในเรื่องนั้นทันที ทำให้ความรู้เพิ่มพูนขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า ในการแปลหนังสือ จะได้รับความรู้ในด้านวัฒนธรรมและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ของต่างชาติต่างภาษาที่น่าศึกษาและน่าสนใจเป็นอันมาก

2) ได้รับความสุขและความพอใจ ผู้แปลเสมือนเป็นสะพานเชื่อม ที่จะนำผู้อ่านไปสู่โลกกว้าง เป็นผู้จัดความไม่รู้ในภาษานั้นๆ อันเป็นปัญหาอันขวางมิให้ผู้อ่านเดินทางไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และความสนุกเพลิดเพลินที่เขาพึงได้รับโดยการให้ผู้นั้นได้อ่านในภาษาของตน ซึ่งเป็นภาษาที่เข้าใจได้ทันที นับเป็นความปลื้มใจที่มีอาจมองข้ามได้เลย

3) ได้มีโอกาสแสดงออก การแสดงออกของผู้แปล เป็นการแสดงออกด้านความสามารถทางภาษาที่มีคนจำนวนน้อยเท่านั้น ที่จะสามารถทำในด้านนี้ ผู้แปลมีโอกาสถ่ายทอดภาษาและความรู้ในภาษาเดิมไปสู่ภาษาของผู้อ่านที่เรียบเรียงแล้วอย่างประณีต ทั้งได้นำทรรศนะของผู้เขียนในภาษาเดิมไปสู่ผู้อ่านตามความมุ่งหมายของผู้เขียนเดิมอีกด้วย

4) ได้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้แปลผลิตผลงานแปลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อ่านเช่นเดียวกับผู้เขียน ผลิตงานเขียนมีอิทธิพลเหนือผู้อ่าน ผู้แปลเป็นผู้นำอิทธิพลจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ขณะเดียวกันอิทธิพลนี้ก็เป็นผู้แปลไปด้วยโดยปริยาย (ลมุล รัตตากร . 2529 : 126-127)

สรุปดังที่กล่าวว่า วรรณกรรมแปลนับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อสังคม ความหลากหลายของวรรณกรรมแปลทำให้วรรณกรรมแปลได้รับการต้อนรับจากผู้อ่าน นักอ่านมีมากขึ้นตามการเพิ่มของพลเมืองและความเจริญด้านการศึกษา งานแปลวรรณกรรมจึงจะมีบทบาทสำคัญต่อสังคมตลอดไป

2.3 ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของมนุษย์ที่หล่อหลอมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ครอบครัวจะฝึกทักษะสังคมและสร้างเสริมความมีคุณค่าให้แก่สมาชิกในครอบครัว

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัว มีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคม โดยครอบครัวที่ดีจะมีการสร้างสายใยความผูกพันเชื่อมโยงระหว่างสมาชิก พ่อ แม่ ลูก หากสายใยครอบครัวไม่เข้มแข็ง สังคมก็จะไม่เข้มแข็งเช่นกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.3.1 ความหมายของครอบครัว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 142) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง สถาบันทางสังคมขั้นมูลฐานที่ประกอบด้วยชายหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่ง อยู่ร่วมกันกับหญิงหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่ง โดยมีความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมอนุมัติ พร้อมด้วยสิทธิและหน้าที่ที่สังคมยอมรับ

สดีไส คัมทรัพย์อนันต์ (2554 : 1) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นพันธะสัญญาของคนสองคนที่ตัดสินใจจะมีครอบครัวด้วยกัน และสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่สมาชิกที่เกิดร่วมกัน โดยแบ่งบทบาท

หน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน และนำพาครอบครัวไปสู่ความอยู่ดีมีสุข มีการรับรู้ความทุกข์ สุขร่วมกัน เฉลี่ยแบ่งปันความรักความผูกพันความดีงามให้แก่กัน และเป็นแหล่งหล่อหลอม ฝึกทักษะการดูแลตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และปัญญา เพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้เหมาะสม

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) (2541 : 8) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย และทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นช้อยกเว้นบางประการจากที่กล่าวมา

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 3) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน แต่มีปฏิสัมพันธ์กัน ให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 37) กล่าวว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันด้วยการสมรส โดยทางสายโลหิตหรือการรับเลี้ยงดู (คือเป็นบุตรบุญธรรมก็ได้) มีการตั้งเป็นครอบครัวขึ้น มีความสัมพันธ์ต่อกันในฐานะเป็นสามีและภรรยา เป็นพ่อและแม่ เป็นลูกชายลูกสาว เป็นพี่เป็นน้อง โดยมีการรักษาวัฒนธรรมเดิมและอาจจะมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่เพิ่มเติมก็ได้

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 11) กล่าวว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มคนจำนวนน้อยที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติซึ่งประกอบขึ้นเป็นรูปแบบความสัมพันธ์พื้นฐานของสามี ภรรยา บิดามารดากับบุตร ความสัมพันธ์ของพี่น้องชายหญิง

จากข้อความดังกล่าว สรุปความหมายของ “ครอบครัว” ได้ว่า ครอบครัว หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ด้วยกันด้วยความสัมพันธ์และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ช่วยเหลือกัน ดูแลใส่ใจกันโดยที่ไม่คิดค่าตอบแทนอะไรทั้งสิ้น เพราะเป็นสายเลือดเดียวกัน

2.3.2 โครงสร้างและลักษณะของครอบครัว

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 3-5) กล่าวว่า ลักษณะของครอบครัวสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ครอบครัวเดี่ยว (Independent Monogamon หรือ Nuclear หรือ Immediate Family) คือ ครอบครัวประกอบด้วยสามีภรรยาและบุตรเท่านั้น

2) ครอบครัวหลายภรรยา หรือหลายสามี (Polygamus Family) ครอบครัวหลายภรรยา คือ สามีหนึ่งคนมีภรรยาหลายคน (Polygyny) บุตรจากทุกภรรยา มีบิดาร่วมกัน ส่วนภรรยาคนเดียวมีสามีได้หลายคน (Polyandry) โดยไม่ได้เลิกร้างกับสามีคนแรกนั้นในสังคมไทยมีน้อย

3) ครอบครัวแตกกิ่ง (Lineal Family) คือ ครอบครัวที่บิดามารดามีบุตรหลายคน แต่ละคนมีครอบครัวที่สร้างขึ้นใหม่เป็นของตนเอง

4) ครอบครัวต่อกัน (Stem Family) ครอบครัวประเภทนี้อยู่ด้วยกันโดยมีครอบครัวเดิม กับครอบครัวที่สร้างขึ้นใหม่อยู่ด้วยกัน อาจเป็นครัวเรือนเดียวกันหรือต่างครัวเรือน

5) ครอบครัวขยาย (Extended Family หรือ Composite Family) ประเภทนี้เป็นการอยู่ร่วมกันตั้งแต่สามีภรรยา บุตร ปู่ย่า ตายาย หรือญาติพี่น้องอื่น ๆ

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2537 : 40-44) กล่าวว่า โครงสร้าง

และรูปแบบของครอบครัวแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ครอบครัวเชิงเดี่ยว (Nuclear Families) ครอบครัวแบบขยาย (Extended Families) และครอบครัวที่มีการจัดโครงสร้างใหม่ (Reorganized Families) ลักษณะของครอบครัวแบบต่างๆสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

แบบเดี่ยว	แบบขยาย	แบบจัดโครงสร้างใหม่
เชิงสายเลือด เชิงสังคม มีพ่อหรือแม่คนเดียว รับเป็นบุตรบุญธรรม เด็กหลุดแก้ว	มีคน 3 รุ่น รวมญาติพี่น้องอื่น ๆ แบบชนเผ่า มีภรรยาหลายคน	สมรสใหม่ อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เพศเดียวกันอยู่ร่วมกัน

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2551 : 10) กล่าวว่า ครอบครัวทั่วไปแบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยลำดับจากจำนวนที่ปฏิบัติกันมากไปสู่วิปฏิบัติกันน้อย ดังนี้ คือ การมีคู่สมรสคนเดียว การมีภรรยาหลายคน คราวเดียวกัน การมีสามีหลายคนในคราวเดียว และการแต่งงานกลุ่ม

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 37-38) กล่าวว่า Murdock แบ่งครอบครัวออกเป็น 3 แบบดังต่อไปนี้

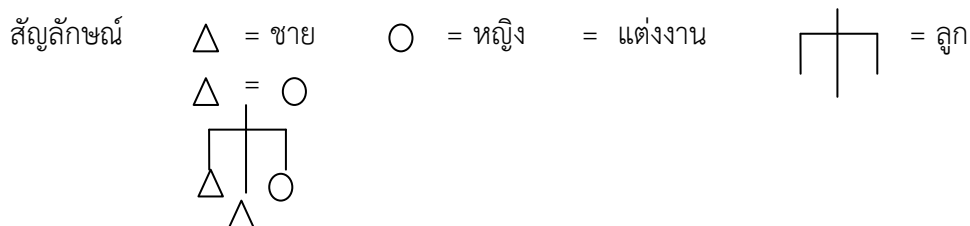
1) ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดเล็ก (Nuclear Family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยสามี ภรรยา และลูก

2) ครอบครัวขยาย (Extended Family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยวและญาติพี่น้อง (เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ป้า ลุง อา น้า เป็นต้น)

3) ครอบครัวหลายภรรยา (Polygamous Family) ประกอบด้วยสามีหนึ่งภรรยาหลายคน ครอบครัวแบบนี้จึงเป็นครอบครัวเดี่ยว 2 ครอบครัว หรือมากกว่า ที่มีสามีหรือพ่อร่วมกัน เช่น สังคมจีน อิสลาม นั้วร์ เป็นต้น

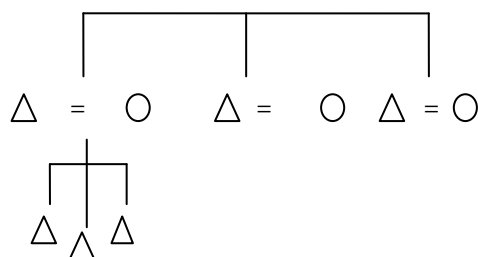
สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544 : 14-16) กล่าวว่า เรื่องของครอบครัวมีความหมายเจาะลงมา มากกว่าการสมรส ครอบครัว เป็นเรื่องการจัดการในบ้าน (Household Arrangement) เป็นเรื่องของภรรยา สามีและลูก และญาติสายเลือดเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันมี 3 ประเภท คือ

1) ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือครอบครัวที่มีสามี ภรรยา และลูกอยู่ร่วมกันในบ้าน (ดูรูป) เช่น สังคมคนไทย สังคมคนสหรัฐอเมริกา ฯลฯ

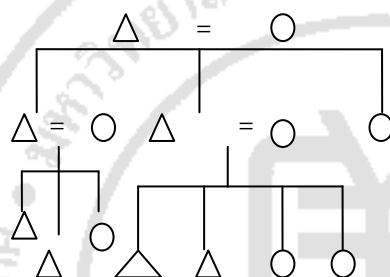

2) ครอบครัวร่วม (Joint Family) ได้แก่ การที่หลายครอบครัวสายเลือดเดียวกัน พ่อแม่เดียวกัน แต่พ่อแม่สิ้นชีวิตไปแล้ว เหลือแต่รุ่นลูกชายที่แต่งงานแล้ว พร้อมทั้งลูกของเขา อยู่ในบ้าน

เดียวกัน มีหัวหน้าครอบครัวเป็นคณะ เช่น สังคมฮินดู สังคมอินเดีย ฯลฯ ตัวอย่าง

3) ครอบครัวขยาย (Extended Family) คือ ครอบครัวที่มีคน 2 ชั่วอายุขึ้นไป อยู่ในครอบครัวเดียวกัน ผู้มีอำนาจในครอบครัวที่สุด คือ คนชั่วอายุที่ 1 หรือพ่อแม่ของหัวหน้าครอบครัวรุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นรุ่นลูก เช่น สังคมจีน ฯลฯ

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 12-14) กล่าวว่า โครงสร้างครอบครัวมี 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือ เป็นกลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยคู่สามี ภรรยา และบุตรที่ยังไม่ได้สมรสอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยทั่วไปจะมีสมาชิกน้อย

2) ครอบครัวพหุสามีภรรยา เป็นครอบครัวที่สังคมยินยอมให้บุคคลจะเป็นเพศใดก็ตามสามารถที่จะมีคู่สมรสได้เกินกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน ต้องมีที่อยู่อาศัยร่วมกันหรืออยู่ใกล้เคียงกันในบริเวณเดียวกัน มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจและมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกัน

3) ครอบครัวขยาย (Extended Family) คือ ครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมากเกี่ยวพันกันด้วยสายโลหิตและโดยการสมรส ครอบครัวขยายประกอบด้วยครอบครัวหน่วยกลางหรือครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่ 2 ครอบครัวขึ้นไป อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันหรืออยู่คนละบ้านแต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปโครงสร้างและลักษณะของครอบครัวได้ว่า โครงสร้างและลักษณะของครอบครัวสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- 1) ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดเล็ก (Nuclear Family)
- 2) ครอบครัวหลายภรรยาหรือหลายสามี (Polygamus Family)
- 3) ครอบครัวขยาย (Extended Family)
- 4) ครอบครัวที่มีการจัดโครงสร้างใหม่ (Reorganized Families)

2.3.3 บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของมนุษย์ที่หล่อหลอมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ครอบครัวจะฝึกทักษะสังคมและสร้างเสริมความมีคุณค่าให้แก่สมาชิกในครอบครัว

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 62-64) กล่าวว่า หน้าที่ของครอบครัวมี 6 ประการ คือ

- 1) สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ (Reproduction) เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้
- 2) บำบัดความต้องการทางเพศ (Sexual Gratification) ซึ่งจะออกมาในรูปของการสมรส เป็นการลดปัญหาทางเพศบางอย่าง

3) เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เติบโตขึ้นในสังคม (Maintenance of Immature Children or Raising the Young)

4) ให้การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ครอบครัวเป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด

5) กำหนดสถานภาพ (Social Placement) สถานภาพเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด

6) ให้ความรักและความอบอุ่น (Affection) ครอบครัวเป็นแหล่งที่สมาชิกได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 12) กล่าวว่า หน้าที่ของครอบครัว คือ

- 1) เพิ่มสมาชิก (Reproduction)
- 2) อบรมสั่งสอน (Socialization)
- 3) ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ (Meeting Economic Needs)
- 4) เกื้อกูลต่อระบบเครือญาติ (Intergenerational and Kin Support)
- 5) ควบคุมความต้องการทางเพศ (Regulation of Sexual Behavior)
- 6) กำหนดสถานภาพทางสังคม (Social Placement)

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2551 : 14-15) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ที่สำคัญอยู่ 6 ประการ ซึ่งเมื่อ 65 ปีที่ผ่านมาแล้ว นักสังคมวิทยาท่านหนึ่งคือ William F.Ogburn เขาเป็นคนแรกที่กำหนดว่าครอบครัวต้องมีหน้าที่ดังนี้

- 1) ผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคม (Reproduction)
- 2) ดูแลและปกป้องสมาชิก (Protection)
- 3) อบรมหรือขัดเกลาทางสังคมแก่สมาชิก (Socialization)
- 4) กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ (Regulation of Sexual Behavior)
- 5) ให้ความรักความเป็นมิตรแก่สมาชิก (Affection and Companionship)
- 6) ให้สถานภาพทางสังคมแก่สมาชิก (Provision of Social Status)

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 2) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคม โดยครอบครัวที่ดีจะมีการสร้างสายใยความผูกพันเชื่อมโยงระหว่างสมาชิก พ่อ แม่ ลูก หากสายใยครอบครัวไม่เข้มแข็ง สังคมก็จะไม่เข้มแข็งเช่นกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไป

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 5) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย
- 2) ตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์
- 3) เลี้ยงดู อบรมสมาชิก ให้สามารถเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม เป็นคนดีของสังคม
- 4) สืบเชื้อสายหรือการผลิตสมาชิกใหม่เป็นผู้สืบสกุลให้แก่สังคม

- 5) สร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพของสังคม
- สรุปได้ว่า หน้าที่ของครอบครัวมีดังต่อไปนี้
- 1) ตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและด้านอารมณ์
 - 2) ให้ความรัก ความอบอุ่น และความเป็นมิตรแก่สมาชิก
 - 3) เลี้ยงดูและอบรมสมาชิก ให้สามารถเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม
 - 4) สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ให้เป็นผู้สืบเชื้อสายหรือผู้สืบสกุลให้แก่สังคม
 - 5) สร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพของสังคม

2.3.4 ลักษณะครอบครัวแบบจีน

ชัยชนะ พิมานแมน (2527 : 92) กล่าวว่า ขงฟู่จื้อที่จีนเน้นครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญมาก อันที่จริง เขาไม่ใช่คนแรกที่ย้ำถึงความสำคัญของครอบครัว มีความเชื่อสืบทอดมาจากสมัยโบราณอยู่แล้ว ครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคม ด้วยเหตุนี้ครอบครัวจึงสำคัญมาก ความสำคัญของมนุษย์ในสังคมก็มองในแง่ครอบครัวทั้งสิ้น ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม ขงฟู่จื้อบอกว่าคนเรามีฐานะความสัมพันธ์ 5 อย่าง คือ

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับบุตร : ความรัก
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา : ความสูงต่ำ
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ผู้ใหญ่กับผู้เยาว์ : ความเชื่อฟัง
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวต่อครอบครัว มิตรต่อมิตร : ความซื่อสัตย์
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับประชาชน การปฏิบัติหน้าที่

สุชาดา ดันตสุรฤกษ์ (2532 : 23) กล่าวว่า ลักษณะของครอบครัวชาวจีนแบบดั้งเดิมสืบทอดกันมาช้านาน ลักษณะทั่ว ๆ ไปของครอบครัวชาวจีนแบบดั้งเดิมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) ครอบครัวที่เกิดเนื่องมาจากการสมรส (The Conjugal Family)
- 2) ครอบครัวที่อยู่ร่วมกันเป็นตระกูล (The Stem Family)
- 3) ครอบครัวที่อยู่ร่วมกันทั้งหมด (The Joint Family)

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) (2541 : 8) กล่าวว่า ขงจื้อกล่าวว่า “ถ้าสมาชิกในครอบครัวหนึ่งมีความเมตตารักใคร่กันดี ย่อมเป็นแบบอย่างและเป็นมหาพลัง ที่จะบันดาลให้คนทั่วทั้งรัฐ มีความรักใคร่ปรองดองกันได้ ถ้าสมาชิกของครอบครัวหนึ่งมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พลเมืองทั้งรัฐก็อาจมีความเอื้อเฟื้อได้เช่นกัน” ดังนั้นคนจีนจึงให้ความสำคัญกับครอบครัวค่อนข้างสูง พยายามสร้างครอบครัวให้เป็นปึกแผ่นเป็นครอบครัวใหญ่ ให้ความสำคัญต่อญาติมาก และให้ความเคารพต่อญาติผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ มีการสร้างฮวงซุ้ยให้แก่บรรพบุรุษ มีการกำหนดวันเวลาที่ญาติพี่น้องจะต้องไปเคารพฮวงซุ้ย ทำให้เกิดความสามัคคีกันในครอบครัว

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544 : 40-43) กล่าวว่า ระบบครอบครัวจีน มีการสมรสแบบสามีภรรยาเดียว (Monogamy) มีครอบครัวแบบขยาย (Extended) สำหรับคนชั้นสูงหรือคนมีเงิน มีชื่อเสียง เป็นแผนครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) สำหรับครอบครัวชาวบ้านยากจน ที่อยู่อาศัยหลังแต่งงานเป็นแบบไปอยู่กับฝ่ายชาย (Patrilineal) ผู้มีอำนาจในครัวเรือนคือฝ่ายชายหรือสามี

และประการสุดท้าย เรื่องของข้อห้ามแต่งงานกับญาติใกล้ชิด ก็มีเหมือนสังคมอื่น และจะเป็นการแต่งงานกับคนนอกตระกูล ซึ่งอาจเป็นเพื่อนรักใคร่นับถือของพ่อหรือของตระกูล โดยที่หญิงสาวและชายหนุ่มมักไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน มีการหมั้นและพิธีแต่งงานตามประเพณี

จากข้อความดังกล่าว สรุปลักษณะครอบครัวแบบจีนได้ว่า ครอบครัวแบบจีนมีหลายแบบ เช่น แบบสามีภรรยาเดียว (Monogamy) แบบครอบครัวแบบขยาย (Extended) แบบครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) เป็นส่วนใหญ่ ชาวจีนให้ความสำคัญแก่ครอบครัวเป็นอย่างมาก และสมาชิกครอบครัวทุกคนก็ช่วยเหลือกันให้อยู่อย่างเป็นสุข

2.4 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของมนุษย์

สมาชิกทุกคนในสังคมย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ตามสถานภาพของตน ซึ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไป แต่ในหลักใหญ่และรายละเอียดจะเหมือนกัน ถ้าทุกคนที่อยู่ในสังคมได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องก็จะได้ชื่อว่าเป็นผลงานที่ดีของประชาชาติ และส่งผลให้สังคมพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้คนที่อยู่ในสังคมทุกคน ย่อมจะมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมส่วนรวม และสังคมส่วนตน นั่นก็คือครอบครัว ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อช่วยเหลือสังคมที่เราอาศัยอยู่ให้พัฒนาสืบไป

2.4.1 บทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา

สามีและภรรยามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในครอบครัว แต่เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบัน ภรรยาจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวร่วมกับสามี ฉะนั้นการเพิ่มหน้าที่เช่นนี้ทำให้บทบาทของภรรยาเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือภรรยาต้องรับภาระเพิ่มขึ้นทั้งงานภายในบ้านและงานอาชีพ ดังนั้น สามีจึงควรปรับปรุงบทบาทของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการเข้ามามีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้านให้มากขึ้น (กิตติศักดิ์ จินดาศักดิ์. 2538 : 8)

จากการศึกษาวิจัยของ สุมนชาติ เจริญศรี (2528 : 1-67) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม กับความคาดหวัง ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในงานบ้านซึ่งได้แก่การดูแลซ่อมแซมบ้านและอุปกรณ์ต่างๆ และการดูแลรักษารถอยู่ในระดับสูงๆ ฯลฯ ดังนั้น ผู้ชายควรหันมาใส่ใจและช่วยทำงานภายในบ้านมากขึ้นเพื่อจะได้ไม่เอาเปรียบหญิง อีกทั้งการช่วยทำงานบ้านจะเป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกทุกคนในครอบครัวซึ่งจะนำไปสู่การมีความมั่นคงในชีวิตสมรส มีความสุขความเจริญในการดำเนินชีวิตต่อไป

กิตติศักดิ์ จินดาศักดิ์ (2538 : 12) กล่าวว่า สภาพสังคมปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไป ภรรยาต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น แต่ภรรยาก็ยังคงเป็นฝ่ายหลักที่ต้องรับผิดชอบต่องานบ้านและการอบรมเลี้ยงดูบุตรอยู่เหมือนเดิม แม้ว่าในบางครอบครัวฝ่ายสามีจะเข้ามามีส่วนช่วยทำงานบ้านบ้างก็ตาม แต่ก็ยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อยกว่าภรรยาอยู่นั่นเอง

สรุปดังที่กล่าวไว้ว่า สามีและภรรยามีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมบทบาทหน้าที่ของสามีภรรยาก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่ไม่ว่าเป็นอย่างไร ทั้งสามีและภรรยาช่วยเหลือกันทำให้ครอบครัวอบอุ่นน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

2.4.2 บทบาทหน้าที่ของบิดามารดา

บิดามารดามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อครอบครัวเช่นเดียวกับคู่สามีภรรยา ตั้งแต่อดีตมาสังคมกำหนดบทบาทของเพศหญิงและเพศชายไว้แตกต่างกันค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือ บิดาซึ่งเป็นเพศชายจะเป็นผู้หาเงินมาจุนเจือครอบครัว เป็นผู้ปกป้องคุ้มครองอันตรายต่าง ๆ และเป็นผู้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนมารดาซึ่งเป็นเพศหญิงจะมีหน้าที่ในการดูแลงานบ้านและเลี้ยงดูบุตร บิดาจัดได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญของครอบครัว บุคคลหนึ่งที่มีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องพัฒนาภารกิจของตนให้สำเร็จลุล่วงไปในแต่ละระยะของพัฒนาการของครอบครัว บิดานอกจากจะมีบทบาทและหน้าที่ในการหารายได้ให้กับครอบครัว ปกป้องบุตรและภรรยาแล้ว ในสภาพสังคมปัจจุบันลักษณะครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายไปสู่ครอบครัวเดี่ยว รวมทั้งผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น ดังนั้นบิดาต้องทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรและดูแลงานต่าง ๆ ภายในบ้านเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดความสมดุลในครอบครัว ความเป็นบิดาเริ่มต้นเมื่อมารดาตั้งครรภ์และได้มีการตรวจสอบเป็นที่แน่ชัด ซึ่งผู้เป็นบิดาอาจมีความรู้สึกหลาย ๆ อย่างผสมผสานกัน อย่างไรก็ตามนับเป็นจุดเริ่มต้นของผู้ที่จะเป็นบิดาในอนาคต ตระหนักว่ากำลังมีบทบาททางสังคมที่สำคัญมากในชีวิตของตน (ศิริรัตน์ อังคะนาวิณ. 2544 : 10-11)

สรุปดังที่กล่าวว่า ส่วนใหญ่บิดาจะทำหน้าที่ทำงานเลี้ยงสมาชิกครอบครัว ส่วนมารดาจะทำหน้าที่เลี้ยงดูแลเด็ก ๆ ที่บ้าน ทั้งสองช่วยเหลือกันทำให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข

2.4.3 บทบาทหน้าที่ของบุตร

ณปรีชัญ บุญวาศ (2552 : 93) กล่าวว่า “หน้าที่ของบุตร” บนพื้นฐานของลัทธิขงจื้อ ที่สำคัญที่สุดก็คือ “ความกตัญญู” อันส่งผลให้ครอบครัวเงินจะต้องให้ความเคารพและเชื่อฟังผู้อาวุโสเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ในวิธีคิดที่ว่า “ความกตัญญู” ถือเป็นแกนหลักที่สำคัญของความสัมพันธ์ของคนในสังคมขงจื้อ จึงมีประเพณีที่ถือกันว่าบุตรชายในตระกูลเป็นสมบัติของตระกูล โดยพ่อแม่ของเด็กยังมีสิทธิน้อยกว่าหัวหน้าของตระกูล (คือปู่ของเด็ก) ดังเช่น ในวรรณกรรมเรื่อง “ลมต่างทิศ” ที่พ่อแม่สามีของเหวหล่านเห็นว่าควรให้หลานชายคนแรกของตระกูลเข้าไปอยู่ในบ้านประจำตระกูล ดังที่มีจดหมายมาหาเหวหล่านว่า “ลูกของฉันท้องกลับไปอยู่บ้านบรรพบุรุษของเขา เพราะเขาเป็นหลานชายคนเดียว ชีวิตของเขามีค่าสูงกว่าจะอยู่ไกลตาของปู่และย่าทั้งกลางวันและกลางคืน”

นอกจากนี้ หน้าที่ที่สำคัญของบุตรในทัศนะของขงจื้อก็คือ “การเคารพผู้อาวุโส” อันถือว่าเป็นหัวใจของคำสอนในลัทธิขงจื้อที่ถือว่าผู้น้อยต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ ตามหลักคำสอนใน “ความสัมพันธ์ทั้งห้า” (Five Relationships) ที่ถือว่าทุกคนต้องทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ดังเช่น ในวรรณกรรมเรื่อง “ชาติหรือซู” ที่กล่าวว่า “อิ้ววันทชุดกายลงนั่ง มิได้โต้ตอบกับบิดามารดาของเขาแต่ประการใด เป็นหน้าที่ของบุตรที่จะต้องเคารพบิดา-มารดาและจะต้องไม่ต่อล้อต่อเถียงบิดามารดาเป็นอันขาด”

จากดังกล่าว สรุปได้ว่า มนุษย์ทุกคนที่อยู่ในสังคมย่อมมีบทบาทหน้าที่ที่ไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะสามีภรรยา บิดามารดาหรือบุตร ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ของตน เมื่อทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีแล้ว สังคมก็จะมีแต่เจริญก้าวหน้า

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรมไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรมไทย มีผู้ศึกษาไว้หลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Xu weijie (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทย และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายที่สะท้อนภาพการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยที่มีต่อผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาพสะท้อนการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในด้านการทำ งานคนไทยเชื้อสายจีนขยันทำกิจการงานทุกชนิด ทำงานอย่างหนักเอาเบาสู้ ไม่เลือกงาน ไม่เกียจงาน และส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจของตนเองจนก่อสร้างตัวในประเทศไทยได้ สำเร็จในที่สุด ในด้านครอบครัวจะนิยมมีครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ มีลูกหลานจำนวนมาก โดยมีผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เพื่อช่วยดำเนินธุรกิจและสืบตระกูลทำให้การก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนมั่นคงมากขึ้น ในด้านคำสั่งสอน คนไทยเชื้อสายจีนจะสั่งสอนลูกหลานด้วยคุณธรรมคือ ซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญูกตเวทิต์ ขยันหมั่นเพียร พึ่งตัวเองประหยัดและถ่อมตัวสอนให้ลูกหลานสามารถตั้งฐานะ พัฒนาตัวเองได้ดี และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสังคมไทย ในด้านความเชื่อ คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อ เรื่องโชคร้ายจากการมีลูก เรื่องการสร้างฮวงซุ้ย และเชื่อเรื่องโหงวเฮ้งในด้านการดำเนินธุรกิจ คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่จะเริ่มต้นด้วยการทำธุรกิจขนาดเล็ก ๆ และขยายจนกลายเป็นธุรกิจอันใหญ่โต ในด้านอุปสรรคและการฝ่าฟันอุปสรรค คนไทยเชื้อสายจีนต่อสู้ฝ่าฟันกับสภาพความเป็นอยู่ และอุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ ด้านอิทธิพลของวรรณกรรมที่สะท้อนภาพการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพลในด้านการชี้้นำการดำเนินธุรกิจโดยชี้้นำให้ผู้อ่านได้ เข้าใจวิธีการดำเนินธุรกิจ การรับคนเข้าทำงาน และการจัดการบริษัทให้ประสบความสำเร็จ ในด้านการดำเนินชีวิตให้แนวคิดแก่ผู้อ่านในการสร้างครอบครัว ผู้อ่านจะเข้าใจว่าเมื่อสร้างครอบครัวแล้วก็ต้องมีหน้าที่ทำให้ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น ในการประกอบอาชีพ ให้แนวคิดแก่ผู้อ่านว่าต้องเลือกประกอบอาชีพให้ถูกต้องไม่เพียงมองเฉพาะปัจจุบันยังต้องคำนึงถึงอนาคตด้วย ในด้านการศึกษาทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่า การศึกษาของลูกหลานเป็นเรื่องสำคัญมาก การศึกษาดีจะทำให้ชีวิตของลูกหลานประสบความสำเร็จมากขึ้น ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่านได้ปลูกฝังด้วยการสะท้อนคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของคนไทยเชื้อสายจีนผ่านคำพูด และการกระทำของตัวละคร เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูกตเวทิต์ที่ขยันหมั่นเพียร อดทน พึ่งตัวเอง และประหยัด ทำให้ผู้อ่านได้ซาบซึ้งในคุณธรรมและจริยธรรมเหล่านี้ จนสามารถปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามเหล่านี้ให้ แก่ผู้อ่านได้

Chen Jialing (2554) ศึกษาวิจัยเรื่องภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น และวิเคราะห์กลวิธีการเขียนที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น โดยศึกษาจากสารคดี เรื่องสะใภ้จีน และนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนจำนวน 3 เรื่อง จากผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน

ชนบท 6 ประการ 1) สภาพความเป็นอยู่ คนไทยเชื้อสายจีนชนบทส่วนมากมีชีวิตยากจนและลำบาก จึงเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญอย่างกล้าหาญสำหรับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทเหล่านั้น 2) วิธีการทำมาหากิน คนไทยเชื้อสายจีนชนบทมีวิธีการทำมาหากิน คือ การค้าขายและการรับจ้าง คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมค้าขายมาก 3) การแต่งงาน คนไทยเชื้อสายจีนชนบทส่วนมากแต่งงานเร็ว เงื่อนไขการเลือกคู่ครอง คือ คู่ครองต้องมีนิสัยดี ขยัน กตัญญู และซื่อสัตย์ 4) ทักษะเกี่ยวกับบุตร คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมมีลูกหลานจำนวนมาก และต้องการได้บุตรเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิงเพื่อสืบตระกูล 5) สถานะทางเพศ สถานะบุรุษสูงกว่าสตรี 6) นิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบท มีนิสัยขยัน ประหยัด และมีความกตัญญูทวดเทวี

Ma Yuan (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุลและวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายของประภัสสร เสวิกุลที่มีต่อผู้อ่าน โดยศึกษาจากนวนิยายของประภัสสร เสวิกุลเฉพาะที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีจำนวน 5 เรื่อง จากผลการวิจัยพบว่า นวนิยายของประภัสสร เสวิกุลทั้ง 5 เรื่อง ได้สะท้อนภาพสังคมในกลุ่มของคนไทยเชื้อสายจีนอย่างดี ในด้านการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน คนไทยเชื้อสายจีนจะสั่งสอนบุตรหลานให้มีคุณธรรมโดยความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูทวดเทวี ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน การพึ่งพาตนเอง ประหยัด และถ่อมตัวจนกลายเป็นธุรกิจอันใหญ่โตในด้านความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณีคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่ายังคงรักษาเอาไว้ได้อย่างดี แต่พอถึงรุ่นหลังๆ ความสำคัญที่ให้กับขนบธรรมเนียมและประเพณีเก่า ๆ ค่อย ๆ ลดลง

Pang Qianwen (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาพสะท้อนและกลวิธีการเขียนวรรณกรรมเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้งของ ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิธีการเขียนบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้ง ของ ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง ผู้เขียนเสนอภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้งในด้านครอบครัว ซึ่งนิยมมีครอบครัวใหญ่ มีความเชื่อว่าคนจำนวนมากในครอบครัวจะได้ร่วมแรงร่วมใจทำมาหากิน ด้านคุณธรรม คนไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้งเป็นกลุ่มคนที่มีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อสังคม มีความกตัญญูทวดเทวี มีความขยันหมั่นเพียร และความอดทน มีการพึ่งตัวเอง รู้จักประหยัด และมีอาหารการกินที่กลายเป็นวัฒนธรรมซึ่งปรากฏในสังคม คนจีนกวางตุ้งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้กระจายไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ของไทยตามแม่น้ำหรือท่าเรือต่างๆ มีการช่วยเหลือกันของคนจีนกวางตุ้งกับคนไทยนั้นทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ด้านสถานะของผู้หญิงกวางตุ้ง เป็นเพศอ่อนแอ เชื่อฟังตามผู้ใหญ่และสามีเป็นคนเรียบร้อยและเข้าใจคนอื่น มีความกตัญญู และเป็นคนที่ปฏิบัติตามประเพณีอย่างเคร่งครัด

ธานีวัฒน์ บุญโต (2542) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา โดยขอบเขตการศึกษาจากนวนิยายและเรื่องสั้นจำนวน 46 เรื่อง ผลวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนที่ปรากฏในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีการนำเสนอเรื่องครอบครัวและเครือญาติ เน้นความผูกพันของบุคคลในครอบครัว และผู้เขียนมีความประสงค์จะให้อ่านวิถีชีวิตชาวจีนในด้านการสร้างฐานะและครอบครัว ความประพฤติปฏิบัติและการวางแผน เพื่อจะให้เป็นแบบอย่างอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในวัยต่าง ๆ อีกทั้งให้ข้อคิดและคติในการดำเนินชีวิต

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแปล

ปิยะมาศ สรรพวีรวงส์ (2543) ศึกษาวิจัยเรื่องเปรียบเทียบ “สี่แผ่นดิน” ฉบับแปลภาษาจีนสองสำนวน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง “สี่แผ่นดิน” ฉบับแปลภาษาจีนสองสำนวนนี้แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการเปรียบเทียบฉบับแปลภาษาจีนทั้งสองกับต้นฉบับภาษาไทย และส่วนที่สองเป็นการเปรียบเทียบสำนวนแปลที่แตกต่างกันของฉบับแปลภาษาจีนทั้งสอง โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาเปรียบเทียบในระดับคำและสำนวนในเรื่องเฉพาะแผ่นดินที่หนึ่งคือ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีบริบทที่เกี่ยวกับค่านิยม ประเพณีไทย และวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยอันเป็นเอกลักษณ์อยู่ ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าฉบับแปลภาษาจีนทั้งสองมีทั้งส่วนที่แปลตรงและต่างกับต้นฉบับ ซึ่งมีสาเหตุจากความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันของวัฒนธรรมและสิ่งที่มีในสังคมไทยและสังคมจีน ประกอบกับกลวิธีที่ผู้แปลใช้การแปล บางครั้งอาจมีการปรับบทแปล หรือแปลแบบเอาความแทนที่จะแปลแบบตรงตัว ส่วนการที่สำนวนแปลในฉบับภาษาจีนแตกต่างกันนั้นเกิดขึ้นในลักษณะ ต่าง ๆ ซึ่งมีวิเคราะห์จากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระหว่างกระบวนการรับสารต้นฉบับจนถึงการถ่ายทอดเป็นภาษาจีนพบว่า สาเหตุที่นั่นได้แก่ ความรู้ทางภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาของผู้แปลแตกต่างกัน การตีความในระดับวาทกรรมแตกต่างกัน และกลวิธีในการแปลแตกต่างกัน ทำให้ผลตอบสนองของผู้รับสารฉบับแปลทั้งสองแตกต่างกันด้วย

สนธิ แคร่งกระโทก (2533) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทยในด้านเนื้อหา แนวคิดของเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉาก รูปภาพ การใช้ภาษา การสนองความต้องการของวัยรุ่นและลักษณะรูปเล่ม ผลการวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย มีคุณค่าโดยส่วนรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี และจากการประเมินคุณค่าของหนังสือการ์ตูนแต่ละแนวเรื่องพบว่า มีคุณค่ารวมทุกด้านอยู่ในระดับดีจำนวน 4 แนวเรื่อง และมีคุณค่าในระดับปานกลางจำนวน 1 แนวเรื่อง จากการวิเคราะห์คุณค่าของหนังสือแต่ละเรื่องพบว่า มีคุณค่ารวมทุกด้านอยู่ในระดับดี จำนวน 76 เรื่อง และมีคุณค่าในระดับปานกลาง 24 เรื่อง

เปรมวดี สาริกวณิช (2529) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบสังคหวัตถุ 4 ในวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมแปลสำหรับเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสังคหวัตถุ 4 ที่ปรากฏในวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมแปลสำหรับเยาวชน เพื่อให้ทราบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์ว่ามีสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นธรรมะด้านที่เหมาะสมกับเยาวชนอย่างไรบ้าง โดยการวิเคราะห์จากค่าของความถี่ของสังคหวัตถุ 4 ที่ปรากฏในวรรณกรรม จากความถี่รวมทั้งหมดของสังคหวัตถุ 4 ในวรรณกรรมไทย ปรากฏสังคหวัตถุ 4 มากกว่าในวรรณกรรมแปล และในจำนวนวรรณกรรมสำหรับเยาวชน 20 อันดับแรกเป็นวรรณกรรมไทยถึง 15 เรื่อง และเป็นวรรณกรรมแปลเพียง 5 เรื่องเท่านั้น

นัยนา บัวทอง (2528) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณค่าของวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ตีพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2527 ในด้านเนื้อหา โครงเรื่อง แนวคิดของเรื่อง การเสนอตัวละคร การใช้ภาษาและแนวการเขียน การดำเนินเรื่อง รูปเล่ม และการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่น

ผู้วิจัยคัดเลือกรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ประเภทนวนิยายที่สำนักพิมพ์ต่างๆในประเทศไทยได้จัดพิมพ์ขึ้น โดยเป็นนวนิยายที่ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาและการบรรยายและต้องเป็นหนังสือที่มีพิมพ์ระบุไว้อย่างชัดเจน ได้หนังสือที่จะนำมาประเมินคุณค่าทั้งสิ้น จำนวน 47 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี มีต่อไปนี้ 1) ด้านเนื้อหา ไม่มีหนังสือใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ระดับดีมีจำนวน 35 เรื่อง ระดับปานกลางมีจำนวน 11 เรื่อง ระดับควรปรับปรุงมีจำนวน 1 เรื่อง 2) ด้านโครงเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านโครงเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 5 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 27 เรื่อง ระดับปานกลางมีจำนวน 13 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 3) ด้านแนวคิดของเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านแนวคิดของเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 1 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 38 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 4) ด้านการเสนอตัวละคร ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการเสนอตัวละคร อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 39 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 5) ด้านการใช้ภาษาและแนวการเขียน ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการเสนอตัวละคร อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 42 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 5 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 6) ด้านการดำเนินเรื่อง ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 39 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 7) ด้านการจบเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 3 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 30 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 14 เรื่อง 8) ด้านรูปเล่ม ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 32 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 15 เรื่อง 9) ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่น ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นอยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 24 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 19 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 4 เรื่อง 10) คุณค่าของหนังสือแต่ละเรื่อง จากการหาค่าเฉลี่ยรวมของเกณฑ์ตามทุกด้านของหนังสือแต่ละเรื่อง ปรากฏว่า ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นอยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 38 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 8 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 1 เรื่อง ผลการประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ผู้ปกครอง ตลอดจนตัวเด็กเองในการเลือกสรรวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กที่เหมาะสม เพื่อการส่งเสริมการอ่าน ตลอดจนเป็นแนวทางในการผลิตและการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็ก แก่นักเขียน นักแปล และผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์ (2524) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรมจีน (แปล) ประเภทกำลังภายใน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมจีนกำลังภายในด้านธรรมเนียมทางวรรณกรรมจีนกำลังภายใน ซึ่งจะให้เห็นลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมประเภทนี้เด่นชัดและเพื่อศึกษาคุณค่าสภาพสังคมและค่านิยมทางสังคมที่มีปรากฏในวรรณกรรมจีนกำลังภายใน ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมจีนกำลังภายในทั้ง 6 เรื่อง จำนวน 16 เล่ม มีโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงข้อขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายธรรมะกับฝ่ายอธรรม และผลของการขัดแย้งนั้น ฝ่ายธรรมะชนะฝ่ายอธรรมเสมอ แก่นของเรื่องจีนแสดงให้เห็นกิเลสของมนุษย์เป็นเครื่องก่อให้เกิดความทุกข์มากกว่าความสุข ตัวละครเอกส่วนใหญ่มีลักษณะเหนือธรรมชาติในด้านความสามารถ แต่ก็มีคุณสมบัติจริงในด้านอุปนิสัย

และอารมณ์แบบสนทนา มีลักษณะเฉพาะในด้านการใช้คำคม คำทักทายและคำบริภาษ จุดเด่นของสถานที่และเวลาของเรื่องอยู่ที่การพรรณนาให้บังเกิดจินตภาพ กลวิธีในการแต่งมีหลายวิธี เนื้อเรื่องมีขนาดยาวมาก แต่ผู้แต่งสามารถพัฒนาเรื่องได้อย่างเร้าอารมณ์ผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยกลวิธีต่าง ๆ กัน ท่วงทำนองแต่งประกอบด้วยถ้อยคำ ภาษาและโวหารที่กินใจ คุณค่าประการสำคัญในวรรณกรรมจีนกำลังภายในคือ แสดงให้เห็นถึงจริยธรรมในด้านความกตัญญูต่อบิดามารดา และอาจารย์ ความรักชาติ ความถูกต้องและความยุติธรรม การออกแบบสอบถามปรากฏผลว่า ผู้อ่านวรรณกรรมจีนกำลังภายในชอบการผูกเรื่องที่ทำให้ความบันเทิงใจตลอดเรื่อง มีคำคมและแสดงให้เห็นธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องความรัก โลภ โกรธ หลง และการเน้นคุณธรรม

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

Chen Jingjing (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย และวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้ชายกับผู้หญิงในครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย เรื่อง ลอดลายมังกร ดงดอกเหมย มงกุฎดอกส้ม แก๊งตีระฆังช่ง จดหมายจากเมืองไทย ทายาทปองแปง และหัวใจรักเกรตริฟฟ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) สภาพความเป็นอยู่ ครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนนิยมสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ 2) การประกอบอาชีพ คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นแรกที่อยู่พวยจากเมืองจีนเข้าสู่เมืองไทยกับรุ่นลูกหลานที่เกิดในเมืองไทยมีความแตกต่างกัน คือ อาชีพของรุ่นแรก คือ การรับจ้างและการค้าขาย อาชีพของรุ่นลูกหลาน คือ การสืบทอดกิจการงานจากรุ่นแรกหรือมีอาชีพตามความฝันของตนเอง 3) วัฒนธรรมและชนบประเพณี คนไทยเชื้อสายจีนส่วนมากยังคงยึดถือวัฒนธรรมและชนบประเพณีของตนเองไว้ในชีวิตประจำวัน ด้านบทบาทหน้าที่ผู้ชายกับผู้หญิงในครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ผู้ชายกับผู้หญิงที่แตกต่างอย่างชัดเจน บทบาทหน้าที่ผู้ชายในฐานะที่เป็นพ่อ สะท้อนให้เห็นว่า พ่อเป็นผู้อบรมและสั่งสอนลูกหลาน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ในฐานะลูกชายมีหน้าที่แสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ และความรับผิดชอบของครอบครัว ในฐานะสามีจะเป็นผู้นำครอบครัว ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงสมาชิกครอบครัว บทบาทหน้าที่ผู้หญิงในฐานะแม่ แม่จะเป็นผู้อบรมและสั่งสอนให้ลูกหลานทำความดี แสดงความรักต่อลูกหลานอย่างทะนุถนอม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ในฐานะลูกสาวเป็นผู้มีความกตัญญูเวทีต่อพ่อแม่ เรียกร้อย เคารพผู้ใหญ่ กตัญญูต่อพ่อแม่ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ ในฐานะภรรยา มีหน้าที่ให้กำเนิดลูกหลานแก่ครอบครัวสามี เคารพสามี เป็นกำลังใจให้สามี ดูแลงานบ้าน มีความกตัญญูต่อผู้อาวุโส

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตกรุงเทพมหานคร : ระบบครอบครัวและความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนโบ้เป้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเชื่อ ศาสนา การแต่งงาน การอบรมสั่งสอน การศึกษา การสืบมรดก การติดต่อกับสมาคมแซ่ และการติดต่อกับประเทศจีน สถาบันที่สำคัญภายในชุมชน การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัว

และชุมชนโบ๊ะเบ๊ะ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมานุษยวิทยา ใช้เครื่องมือสัมภาษณ์เจาะลึก (Indepth interview) อีก 6 คริวเรือน และสัมภาษณ์บุคคลในสถาบันที่สำคัญของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1) โครงสร้างครอบครัวชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

2) ครอบครัวมีลักษณะ Patrilineal Descent คือสามียังมีอำนาจแต่ไม่ใช่สูงสุด

3) ความคิดในการให้บุตรชายคนโตเป็นผู้สืบทอดกิจการต่อไปนั้นเสื่อมคลายลงไป

4) การแบ่งมรดกในครอบครัว ครอบครัวจะให้เท่ากันระหว่างชายและหญิง รวมทั้งการศึกษา ทำให้สถานะของหญิงในครอบครัวไม่ต่างกับชาย

5) วัฒนธรรมด้านภาษาเริ่มคลายตัวลงตั้งแต่คนจีนรุ่นที่ 2 และมีแนวโน้มจะหายไปของคนรุ่นที่ 3

6) ชุมชนมีลักษณะ Heterogeneity ผู้คนมาจากที่ต่างกันรวมตัวกันเป็นชุมชน

7) การติดต่อกับวัฒนธรรมใหญ่คือประเทศจีนเริ่มขาดหายไป การติดต่อกับสถาบันตัวแทนของวัฒนธรรมจีนคือสมาคมแซ่ก็เริ่มคลายตัวลงไป

8) การปฏิบัติประเพณีจีนในรอบปีของคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นที่ 2 ลดน้อยลงและมีแนวโน้มจะหายไปคนรุ่นที่ 3 ยกเว้นตรุษจีน

9) คนไทยเชื้อสายจีนยังคงดำรงความเชื่อในสถาบันศาลเจ้าปึงเถ่าก้อย่างเหนียวแน่น แต่ในขณะเดียวกันความเชื่อในเรื่องศาสนาพุทธก็ได้มีอิทธิพลต่อชุมชน จากความร่วมมือระหว่างวัดกับกรรมการศาลเจ้า และการปฏิบัติตามประเพณีไทยของคนไทยเชื้อสายจีน

10) สมาคมโบ๊ะเบ๊ะเป็นสถาบันสังคมและเป็นสถาบันเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นตัวแทนของชุมชนในการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้แพร่หลายในตลาดต่างประเทศด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เกษม ปราณียาศัย (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้ชายในครอบครัวจีนกรณีศึกษา : ครอบครัวคนจีนแต่จิวในตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาบทบาท หน้าที่ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับครอบครัวและสังคม รวมถึงความคาดหวังที่สังคมมีต่อผู้ชาย และวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความคาดหวังเหล่านี้ ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาทำโดยการสัมภาษณ์และเข้าไปมีส่วนร่วมในครอบครัวจากการสังเกต โดยการเก็บตัวอย่างลูกชายในครอบครัวจีน ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชายในครอบครัวจีนต้องรับภาระที่สำคัญต่าง ๆ มากมาย เช่น การรักษาและประดับประดาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลให้ถ่ายทอดสู่ลูกหลานรุ่นต่อ ๆ ไป อีกทั้งต้องดูแลทรัพย์สินและกิจการต่างๆ ที่คนรุ่นปู่รุ่นพ่อได้สร้างมา รวมถึงการเป็นผู้จัดการมรดก ตลอดจนเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ยปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างแม่ผัวกับลูกสะใภ้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ เหล่านี้ล้วนเป็นความคาดหวังของครอบครัวจีนที่มีต่อผู้ชายทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการที่ผู้ชายถูกคาดหวังให้ต้องดำเนินกิจการของครอบครัวได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเสียโอกาสทางการศึกษาด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับรุ่นอายุ ภูมิหลังทางสังคม การศึกษาของภรรยา รูปแบบครอบครัวและความคลี่คลายทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้สถานภาพและบทบาทของผู้ชายในครอบครัวจีนแตกต่างกันด้วย

ณปรีชัญ บุญวาท (2543) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ทัศนะต่อระบบครอบครัวและสถานภาพสตรีจีนศึกษาจากงานเขียนของ เฟิร์ล เอส บัค ปาจิน และยุงซาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ภูมิหลังของนักเขียนและบริบททางสังคมที่มีผลต่องานประพันธ์ของทั้งสามท่าน รวมทั้งศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างการมองสังคมและครอบครัวจีนในมุมมองของนักเขียนชาวตะวันตกและชาวจีนเอง ผลการศึกษาพบว่า เฟิร์ล เอส บัค (1892-1973) เธอเป็นนักเขียนคนเดียวในสามท่านที่เป็นชาวตะวันตก หากแต่เกิดและเติบโตในประเทศจีน ทำให้ได้มีโอกาสซึมซับเอาวัฒนธรรมจีนเอาไว้อย่างเข้มข้น นอกจากนี้งานเขียนของเฟิร์ลมีลักษณะเก็บรายละเอียดและสะท้อนภาพของสังคมไว้อย่างเป็นกลาง เนื่องจากเธอเป็นคนนอกบริบทของสังคมจีน แต่ด้วยความที่เธอเป็นชาวตะวันตก ทำให้งานเขียนของเฟิร์ล ค่อนข้างมองวัฒนธรรมตะวันตกว่าเขาเหนือกว่า ในขณะที่มองวัฒนธรรมจีนว่าต่ำต้อยกว่า ปาจิน (1904-ปัจจุบัน) เกิดและเติบโตในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมจีน คือในช่วง “ขบวนการวัฒนธรรมใหม่” (New Cultural Movements, 1916-1923) ทำให้ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดในขบวนการวัฒนธรรมใหม่ด้วย และงานเขียนของเขาเอง ก็มีอิทธิพลต่อขบวนการวัฒนธรรมใหม่เช่นกัน ในด้านผลงานเขียนของปาจิน จะมีลักษณะค่อนข้างต่อต้านสังคมและมองว่าสถานภาพสตรีจีนถูกกดขี่และระบบครอบครัวก็ถูกบงการโดยผู้อาวุโส ทั้งนี้เนื่องจากสังคมจีนยังยึดถืออุดมการณ์หลักคือ “ลัทธิขงจื้อ” นั่นเอง ยุงซาง (1952-ปัจจุบัน) เกิดท่ามกลางสังคมจีนในยุคคอมมิวนิสต์ โดยครอบครัวของเธอมีพื้นเพมาจากสมาชิกชั้นสูงของพรรคคอมมิวนิสต์ หากแต่ยุงซางต้องประสบกับความผันผวนทางการเมืองเป็นระยะๆ โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุดที่กระทบต่อตัวเธอก็คือ “การปฏิวัติวัฒนธรรม” (The Cultural Revolution, 1966-1969) เหตุการณ์นี้ได้ทำให้พ่อและแม่ของยุงซางต้องถูกสอบสวน รวมถึงตัวเธอก็ต้องออกไปใช้แรงงานในชนบท ด้านสถานภาพสตรีจีนในทัศนะของยุงซาง เห็นว่าสตรีจีนก็ยังคงถูกกดขี่จากเพศชายอยู่ แต่เธอเหล่านี้ก็ไม่ยอมแพ้ต่อระบบดังกล่าว เพราะยังมีความเข้มแข็งในการต่อสู้กับความอยุติธรรมในสังคม

ศศิวิมล ศรีวิโรจน์มณี (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร : กระบวนการการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมชุมชนคลองคูเมืองเดิมย่านสามแพร่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของคนไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรว่ามีผลทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมเข้ากับสังคมไทย และเพื่อศึกษาค่านิยมและทัศนคติที่สำคัญของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ขอบเขตในการวิจัยคือ ครอบครัวไทยเชื้อสายจีนจำนวน 8 ครอบครัว โดยใช้เทคนิคการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ประวัติครอบครัวเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรลดความเข้มงวดลงให้อิสระกับลูกมากขึ้น รวมถึงกระบวนการอบรมถึงทัศนคติที่สำคัญของครอบครัว และการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่มีผลถึงการยอมรับในการประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรม และประเพณีที่สำคัญบางอย่างของชุมชนทั้งสองกลุ่ม การอบรมเลี้ยงดูบุตรในครอบครัว ที่ลดความเข้มงวดลง การศึกษา การคบเพื่อน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมข่าวสารข้อมูล รวมทั้งการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการพัฒนาประเทศ ทำให้มีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม มีการชำระไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมจีนที่พ่อแม่ถ่ายทอดไว้ให้ เพื่อแสดงความเคารพความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่เข้ามาในเมืองไทยแต่แรกเริ่ม

จากงานวิจัยข้างต้นพบว่า มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดยสันตสิริในด้านแนวคิดที่เกี่ยวกับครอบครัว รวมทั้งการดำเนินชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม บานะของผู้ชายและผู้หญิงในครอบครัวเป็นต้น ถึงแม้ว่าจำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนจะมีน้อย แต่งานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวมีอยู่มาก ทั้งหมดนี้ก็สามารถนำมาเป็นแนวทางที่ดีซึ่งจะช่วยให้การศึกษาภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดยสันตสิริในครั้งนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น

